

Amnesty International finländska sektionen

Verksamhetsplan 2022–2023

Inledning

Verksamhetsplanen utgår från den finländska sektionens långsiktiga strategi fram till 2030 och den berättar vad vi konkret vill uppnå och hur vi ska åstadkomma det under dessa två år. En tydlig fixpunkt är riksdagsvalet 2023 och regeringsförhandlingarna efter det. I regeringsprogrammet ställer man upp ramar för Finlands människorättspolitik under de kommande fyra åren. Under åren 2022–2024 är Finland medlem av FN:s råd för mänskliga rättigheter, vilket också erbjuder många möjligheter att påverka.

I strategin sägs att i centrum för vårt arbete står ansträngningar för att uppnå klimaträttvisa och att de ekonomiska och sociala rättigheterna ska beaktas bättre, utan att glömma vårt historiskt sett viktiga arbete för att värna åsiktsfriheten och försvara kvinnors rättigheter. Många av målsättningarna i verksamhetsplanen är alltså saker som redan vi har arbetat med en längre tid och som fortfarande inte är avslutade, men vi tar också nya initiativ: vi främjar en rättvis klimatomställning, vi gör en utredning om hur rätten till hälsa förverkligas i Finland, vi ökar förståelsen för vikten av mötesfrihet och vi börjar observera demonstrationer.

Många av våra projekt ingår i Amnestys internationella arbete och vi påverkar och informerar naturligtvis i bred skala om våra huvudteman i enlighet med Amnestys internationella agenda. För alla projekt som vi startar upp gör vi lätta projektplaner som alla också innehåller mätare.

I vårt människorättsarbete ingår forskning, påverkansarbete, kommunikation, mobilisering av människor samt människorättsfostran. För att möjliggöra professionellt arbete försöker vi uppnå en kontinuerlig och måttlig ökning av våra intäkter. Vi strävar efter att arbeta på ett antirasistiskt sätt som i hög grad beaktar mångfalden. Vår målsättning är att vara en koldioxidneutral organisation år 2025.

Våra målsättningar för de mänskliga rättigheterna 2022–2023

Klimaträttvisa

Klimatkrisen är vår tids största människorättskris. Om vi inte kan hejda klimatuppvärmningen kommer en stor del av jorden att bli obeboelig för människor. Redan nu hotas människors rätt till liv, hälsa, rent vatten, bostad och uppehälle av bl.a. stormar, översvämningar, torka och skogsbränder. De klimatåtgärder som vidtas får inte leda till människorättskränkningar och ökande ojämlikhet.

Våra målsättningar:

- Majoriteten av invånarna i Finland förstår att klimatkrisen är en människorättskris och de kräver att beslutsfattarna tar effektiva och snabba beslut för att stävja den.
- Finland driver en ambitiös klimatpolitik för en rättvis omställning.
- Vid revideringen och verkställandet av klimatlagen görs en konsekvensbedömning gällande mänskliga rättigheter och lagen ställer upp starka mål och åtgärder för att Finland ska bli klimatneutralt till 2035.

Vad vi gör:

- Vi deltar i en bred koalition som kampanjar för att man i allt högre grad ska inse att en rättvis omställning är en människorättsfråga samt för att programmet i anslutning till detta kommer med i partiernas valprogram inför riksdagsvalet och i regeringsprogrammet.

- Vi gör en egen utredning om en rättvis omställning.
- Tillsammans med andra aktörer gör vi samordnat påverkansarbete kring klimatlagen, för att säkra att Finland uppnår sina ambitiösa mål på ett sätt som utgår från de mänskliga rättigheterna.
- I mån av möjlighet och resurser påverkar vi också andra väsentliga lagstiftningsprocesser (lagen om företagsansvar, gruvlagen o.s.v.).
- Vi ökar vår kompetens i fråga om företagens roll i att uppnå klimat- och miljömålen och vi bereder också en undersökning om företagsansvar.
- Vi har ett brett samarbete med såväl miljöorganisationer och -rörelser som andra människorättsaktörer samt Amnesty:s sekretariat och andra Amnestysektioner.

Rätt till social trygghet och hälsa

Fattigdom, ojämlikhet och underdimensioneringen av hälso- och sjukvårdens resurser, som har synliggjorts genom coronapandemin, visar att de ekonomiska och sociala rättigheterna inte förverkligas i Finland. Vi gör en egen undersökning och arbetar tillsammans med andra organisationer för att i första hand främja rätten till social trygghet och hälsa. I detta arbete beaktar vi såväl jämställdhetsperspektiv som särskilt sårbara grupper.

Våra målsättningar:

- Människorättsförpliktelseerna ställs centrum för socialskyddsreformen. Det sociala grundskyddet höjs till en nivå som respekterar människorättsförpliktelseerna. Det sociala grundskyddet blir mera tillgängligt och heltäckande.
- Finland vidtar målmedvetna åtgärder för att minska hälsoskillnaderna.
- Finland tar sitt internationella ansvar för att kväsa coronapandemin.

Vad vi gör:

- Utifrån en utredning från 2021 gör vi påverkansarbete och informerar (tillsammans med Förbundet för mänskliga rättigheter) om en höjning av nivån på den sociala tryggheten och om att reformen av den sociala tryggheten bör göras utifrån ett människorättsperspektiv.
- Vi gör en egen utredning om den flerkanalsfinansierade hälso- och sjukvårdsmodellen i Finland och dess inverkan på människors jämlika möjligheter att få hälsovårdstjänster av hög kvalitet och vi påverkar beslutsfattarna utifrån detta.
- Vi gör påverkansarbete för att Finland ska ta sitt internationella ansvar i fråga om rättvis tillgång till vaccin mot Covid-19 och vi deltar i den internationella rörelsens kampanjer om pandemin.

Människorättsförvarare och civilsamhället

Att civilsamhället och människorättsförvarare har handlingsfrihet är en förutsättning för att de mänskliga rättigheterna ska förverkligas. I många länder hotas rätten att försvara de mänskliga rättigheterna och delta i samhällsengagemang. I detta arbete beaktar vi speciellt klimataktivism, människor som arbetar för ekonomiska och sociala rättigheter samt mångfaldsaspekter.

Våra målsättningar:

- Finland stöder effektivt människorättsförvarare och främjar deras verksamhetsförutsättningar genom att mera systematiskt verkställa sina egna anvisningar samt genom att aktivt lyfta fram människorättsförvarare åtminstone i EU och i FN:s råd för mänskliga rättigheter.

- I Finland känner allt flera till rätten att demonstrera och är beredda att utnyttja den rätten. Såväl bland allmänheten som bland beslutsfattarna finns en bred förståelse för att rätten att demonstrera är en del av de grundläggande och mänskliga rättigheterna. Att demonstrera ses som ett positivt sätt att delta och påverka på. Vid demonstrationer följer polisen allt mera konsekvent en praxis som överensstämmer med internationella normer och rekommendationer.

Vad vi gör:

- I arbetet för människorättsförsvare står vi i ständig dialog med utrikesministeriet. Vi skickar aktionsuppmaningar och påverkar genom att sitta med i olika organ.
- Vi kampanjar till förmån för enskilda människorättsförsvare.
- Vi ordnar Känn dina rättigheter-kurser om mötesfrihet och rätten till fredliga demonstrationer.
- Vi utbildar demonstrationsobservatörer och observerar demonstrationer selektivt och utifrån våra resurser.
- I vårt projekt för mötesfrihet gör vi påverkansarbete gentemot myndigheter och partier och då projektet framskrider strävar vi efter att bli en expert som anlitas av medierna. Under projektets olika skeden hör vi aktörer i civilsamhället.
- Vi deltar i den internationella rörelsens kampanjer för mötesfriheten.

Rättigheter gällande kön och sexualitet

I Finland är våld mot kvinnor fortfarande ett betydande människorättsproblem. Även om vi har bidragit till att förändra ett stort antal lagar och praxis rörande rättigheter för kvinnor, personer med olika könsidentiteter och personer som hör till sexuella minoriteter är vårt arbete ännu inte färdigt. Vi arbetar för att stärka lagstiftningen och olika politiska program samt för att resurserna ska motsvara problemens omfattning.

Våra målsättningar:

- Sexualbrottslagen revideras så att den blir samtyckesbaserad och samtyckeskulturen stärks, inte bara i lagstiftningen utan också i myndigheternas praxis och i samhällets gemensamma normer.
- I nästa regeringsprogram stipuleras om en strukturlag om bekämpande av våld mot kvinnor som är förpliktande för kommunerna och/eller välfärdsområdena.
- Resurserna för arbetet mot våld mot kvinnor motsvarar problemets omfattning.
- Abortlagen revideras så att den respekterar självbestämmanderätten.
- Translagen revideras så att den respekterar självbestämmanderätten och barns rättigheter.

Vad vi gör:

- Vi påverkar och informerar i bred skala i olika arbetsgrupper och tillsammans med våra långvariga samarbetspartner för att få till stånd en förändring av lagar och praxis.
- Vi utnyttjar resultaten av vår kommunundersökning för att påverka aktörerna på kommun- och välfärdsområdesnivå.
- Vi försöker hitta finansiering för att förankra lärarhandledningen *Puhutaan suostumuksesta* ("Låt oss tala om samtycke") i fortbildningen för lärare och/eller popularisera den för ungdomar.
- Vi gör en attitydenkät, *Asenne esiin*, i samarbete med en akademisk aktör.

- Vi engagerar våra medlemmar och understödjare till att delta i Prideevenemang.
- Vi deltar selektivt i projekt som den internationella rörelsen startar upp i alla frågor som rör dessa teman.

Asylsökande och flyktingar

Sedan 2015 har skyddet för asylsökande och flyktingar försvagats i Finland och Europa. Rasism har inverkat negativt på rättigheterna för människor som behöver skydd. Vi arbetar för en kursändring både i Finland och på europeisk nivå. I asylarbetet uppmärksammar vi också barns rättigheter samt betydelsen av kön och sexuell läggning.

Våra målsättningar:

- Lagstiftning och praxis i Finland respekterar och främjar skyddssökandes mänskliga rättigheter, bland annat ökas flyktingkvoten och man underlättar familjeåterförening, flera trygga rutter skapas och används, papperslösas vistelse i landet legaliseras.
- Flyktingdebatten i Finland får en positivare ton.
- Revideringen av EU:s asyllagstiftning respekterar asylsökandes rättigheter.

Vad vi gör:

- Vi gör ett brett påverkansarbete gentemot myndigheter och politiska påverkare i Finland i olika lagstiftningsprojekt, såsom att legalisera papperslösas vistelse, öka antalet trygga rutter, göra det lättare att bevilja uppehållstillstånd på grund av arbete åt personer som fått avslag på sitt asylbeslut samt i fråga om totalrevideringen av utlänningslagen.
- Vi informerar och påverkar för att man i högre grad ska erkänna ställningen och rättigheterna för asylsökande med olika könsidentiteter och asylsökande som tillhör sexuella minoriteter.
- Vi påverkar genom Finlands regering för att EU:s migrations- och asyllagstiftning ska utvecklas på ett sätt som bättre gynnar de mänskliga rättigheterna.
- Vi har ett brett samarbete med andra organisationer.
- Vi informerar brett i frågor som rör asylsökande och flyktingar och vi deltar i den offentliga debatten i aktuella frågor. I all kommunikation tänker vi på vikten av rätt tilltal och vi försöker också framhålla det på våra påverkansmöten, för att på så sätt skapa en positivare syn på immigration.
- Vi tar ställning i kriser som förorsakar flyktingrörelser ute i världen, såsom klimatkrisen och eventuella andra kriser och vi påverkar reaktionerna på lands- och EU-nivå. I kommunikationen och påverkansarbetet uppmärksammar vi speciellt situationen för dem som flyr från Afghanistan och det som sker vid Medelhavet.

Stärkande av människorättssystemet

För att våra målsättningar för människorättsarbetet ska förverkligas utnyttjar vi och är med om att vidareutveckla det människorättssystem som skapats i detta syfte, såväl i Finland som internationellt. Vi påverkar statsbudgeten varje år och inför val lyfter vi fram människorättsfrågor som är viktiga för oss och får in dem på agendan. Vi påverkar aktivt regeringsprogrammen.

Våra målsättningar:

- Regeringsprogrammet som görs upp efter riksdagsvalet beaktar i hög grad våra målsättningar.

- Konsekvensbedömning gällande mänskliga rättigheter görs allt mera systematiskt, såväl i lagstiftningsarbetet som på alla nivåer av statsförvaltningen.
- Det har skapats en uppföljningsmekanism för verkställandet av rekommendationer från de internationella övervakningsorganen.
- I diskussioner om budget- och skattepolitiken beaktas människorättsaspekter i allt högre grad.
- Som medlem av FN:s råd för mänskliga rättigheter 2022–2024 är Finland en aktiv initiativtagare.

Vad vi gör:

- Vi deltar aktivt i arbetet i olika människorättsstrukturer och vi påverkar också dem som vi inte är representerade i.
- Vi gör påverkansarbete gentemot partierna före val och under varje budgetmangling.
- Vi informerar och påverkar i bred skala gentemot myndigheter och politiska beslutsfattare.
- Vi har ett kontinuerligt samarbete med andra organisationer och aktörer.

Arbete som genomsyrar alla huvudteman

Våra ansträngningar för klimaträttvisa och ekonomiska och sociala rättigheter syns alltid då det är möjligt också i vårt arbete kring andra teman.

I alla projekt inom tyngdpunktsområdena för människorättsarbetet har vi en antirasistisk och intersektionell synvinkel. Vi säkrar att våra sakkunniga har kompetens i dessa frågor och i mån av möjlighet får den strukturella rasismen ett större utrymme i våra uttalanden.

Genomgående teman är också de människorättsutmaningar som de digitala teknologierna orsakar samt företagens ansvar för de mänskliga rättigheterna. I båda dessa frågor ökar vi vårt kunnande med hjälp av den internationella rörelsen och vi utnyttjar Amnestys internationella material speciellt i vår externa kommunikation.

Inom alla teman lyfter vi kontinuerligt fram enskilda personers öden och vi ber våra understödjare agera för att hjälpa dem.

Övriga teman

Vi reagerar på mycket allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna och människorättskriser, också utanför våra prioriterade teman, genom att påverka regeringar och sprida information.

Vi ger årligen ut en rapport om dödsstraffet i världen och startar upp fristående kampanjer till förmån för människor som hotas av avrättning eller tortyr.

Vi uppmanar Finlands Bollförbund att aktivera sig för att förbättra migrantarbetares situation i Qatar, där VM i fotboll ska hållas i slutet av 2022. Vi sprider också information i bred skala om detta inför turneringen.

Vi följer med Finlands vapenexport och påverkar om det görs affärer som är problematiska ur människorättsynpunkt. Vi deltar till tillämpliga delar i Amnestys internationella projekt rörande vapenhandel.

Genomgående funktioner

I allt det människorättsarbete som nämns ovan ingår också aktivism, fostran, kommunikation och medelsan-skaffning. Utan dessa funktioner skulle vårt påverkansarbete inte vara lika effektivt. Genom dessa bygger vi också upp en människorättsrörelse där alla kan delta på många olika sätt.

Aktivism och människorättsfostran

Våra målsättningar:

- Skolor, aktivister och understödjare deltar i hög grad i den årliga kampanjen Skolornas brevmara-ton och Skriv för frihet. Kampanjen når också ut till en ny publik.
- Våra huvudkampanjer erbjuder alltid aktiva verksamhetsformer och utbildning som stöder delta-gandet. Våra kurser når också ut till aktörer utanför Amnesty.
- Våra evenemang och tillställningar fungerar som inspirerande, gemenskapsskapande rum.
- Våra understödjare och lärarkåren får regelbundet information om den service vi erbjuder.
- Det går att delta i vår verksamhet också på svenska.
- Lokalgruppsverksamheten ökar, både till kvalitet och till kvantitet.

Vad vi gör:

- Inom ramen för Skriv för frihet producerar vi årligen ett kampanjpaket som ger skolor, aktiva och understödjare möjlighet till aktivt deltagande.
- Vi håller Nordic Youth Conference i Finland 2022 och gör ansträngningar för att ungdomarna som deltar i evenemanget ska knytas till vår verksamhet.
- I samband med årsmötena håller vi vårseminarier som väcker ett bredare intresse.
- Varje månad ordnar vi kaffestunder med människorättstema eller motsvarande evenemang kring aktuella teman.
- Vi producerar regelbundet nyhetsbrev för aktivister och lärare, där vi berättar om verksamhets- och kursmöjligheter.
- Vi håller specifika kurser för varje kampanj.
- Vi förbättrar vår service på svenska med hjälp av extern finansiering.
- Vi satsar på att strategiskt stärka lokalverksamheten.

Kommunikation

Våra målsättningar:

- Vi påverkar samhällsdebatten: vi lyfter fram nya ämnen och vi introducerar människorättssyn-vinklar i den pågående debatten.
- Medierna vänder sig till oss i frågor som rör våra tyngdpunktsområden, speciellt vad gäller föl-jande teman: förhållandet mellan klimatkrisen och de mänskliga rättigheterna, det finländska sociala grundskyddets allt för låga nivå, frågor som rör mötesfriheten i Finland och ute i världen, frågor som rör flyktingars och asylsökandes rättigheter samt våld mot kvinnor.
- Vårt människorättsbudskap når också ut till en publik utanför människorättsbubblan.

Vad vi gör:

- Vi söker aktivt tillfällen att delta i debatten om våra fem kärnteman och vi fungerar också själva som initiativtagare till diskussion.
- Vi satsar på påverkande kommunikation. En särskild tyngdpunkt är debatten inför riksdagsvalet och att nå ut till partier och kandidater med våra prioriterade teman.
- Vi återgår till Heartwired-metoden och söker aktivt nya sätt att tala om mänskliga rättigheter så, att människor inte behöver vara experter för att förstå vårt budskap och vilja agera tillsammans med oss.
- Tack vare vår nya webbplats kan vi noggrannare än förr följa med vilken typ av innehåll som intresserar besökarna. Vi utvecklar innehållet utifrån dessa data.
- Kanalstrategin som blir klar i början av 2022 styr vårt arbete i de sociala medierna: vårt budskap stärks av ett mera kanalspecifiserat grepp. Vi försöker inte bara öka antalet följare, utan också få ett ökat engagemang i våra inlägg.

Medelsanskaffning och marknadsföring

Våra målsättningar:

- Intäkterna från medelsanskaffningen når upp till det budgeterade målet varje år.
- Antalet människor som deltar i vår verksamhet ökar ständigt. Detta främjar också en mångsidig medelsanskaffning.
- Vår medelsanskaffning är mångsidig och effektiv. På så sätt minskar vi riskerna och förbättrar kostnadseffektiviteten.
- Donatorerna upplever att de är viktiga för oss och står oss nära. På så sätt ökar vi deras engagemang och förbättrar donatorslojaliteten.
- Amnesty har en positiv image bland den breda publiken. Vi utvecklar den imagen genom att synas genom det arbete vi gör, strategiskt, också utanför våra egna kanaler.

Vad vi gör:

- Vi utvecklar våra vädjandekampanjer, inklusive marknadsföringen av dem, och ökar på så sätt antalet människor som främjar de mänskliga rättigheterna genom oss. Bland dem går det också lätt att hitta nya donatorer.
- Vi ägnar oss åt gaturekrytering året om, såväl inom ramen för vårt eget program som genom en utomstående tjänsteleverantör.
- Vi utvecklar rekryteringen av nya månadsdonatorer genom medelsanskaffningen per telefon och digitalt, och vi ökar satsningarna på dem.
- Vi utvecklar också anskaffningen av engångsdonationer, testamentsdonationer och andra donationsformer.
- Vi utvecklar vår kommunikation gentemot donatorerna, så att den blir ännu mera intressant och beaktar dem ännu bättre.

En stark organisation

Grunden för vårt arbete är ett välorganiserat kansli, där personalen både påverkar själv och också möjliggör aktivisters och andra aktörers verksamhet, enligt de riktlinjer som styrelsen och årsmötet har beslutat

om. Vi säkrar detta genom att satsa på ledarskap, välmående i arbetet, mångfald och ekologisk hållbarhet.

Våra målsättningar:

- Vår ekonomiska förvaltning, vårt IT-kunnande (inklusive dataskyddet) och personalförvaltningen är på toppnivå.
- Vår arbetsgemenskap uppvisar större mångfald, de anställda mår bra och kan utveckla sin kompetens.
- Vi arbetar enligt en fungerande hybridmodell, där arbetet inte är knutet till kansliet. Vi har ändamålsenliga arbetsutrymmen och redskap.
- Vi tar nya steg mot koldioxidneutralitet 2025.
- Vi är en aktiv och initiativrik aktör i den internationella rörelsen.

Vad vi gör:

- Med hjälp av kontinuerliga utbildningar och andra åtgärder tryggar vi både ledningens och de anställdas kunskaper, ork och välmående.
- I fokus för utbildningarna står i synnerhet att öka förståelsen för mångfald samt förändringarna i arbetsmiljö och arbetssätt.
- Vi uppdaterar vår plan för jämställdhet och likabehandling ur antirasistisk och intersektionell synvinkel.
- Vi utvecklar våra rekryteringsmodeller för att öka mångfalden bland de anställda.
- Vi följer kontinuerligt med myndigheternas coronabegränsningar och reagerar på det sätt som krävs för att trygga de anställdas hälsa och välmående.
- Vi omorganiserar arbetsutrymmena på kansliet.
- Vi reviderar våra reseanvisningar.
- Vi följer upp verkställandet av motioner som den finländska sektionen har drivit och som har godkänts på det globala mötet, vi påverkar verkställandet och lägger vid behov fram nya motioner på framtida möten.